

II

(Valmistavat säädökset)

KOMISSIO

Muutettu ehdotus Euroopan Parlamentin ja neuvoston direktiiviksi miesten ja naisten tasa-arvoisesta kohtelusta ammatillisissa sosiaaliturvajärjestelmissä 24 päivänä heinäkuuta 1986 annetun direktiivin 86/378/ETY (¹) muuttamisesta 189 a artiklan 2 kohdan perusteella

*(96/C 379/07)**(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)**KOM(96) 605 lopull. — 95/0117(CNS)*

(Komission EY:n perustamissopimuksen 189 A artiklan 2 kohdan nojalla esittämä 19 päivänä marraskuuta 1996)

(¹) EYVL N:o C 218, 23.8.1995, s. 5

VANHA TOISINTO
komission esittämä 16 päivänä toukokuuta 1996

UUSI TOISINTO
(ottaen huomioon Euroopan parlamentin esittämät tietyt tarkistukset)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen, ja erityisesti sen 100 artiklan,

Muuttamaton

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon,

sekä katsoo, että

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 119 artiklassa määrätään, että kunkin jäsenvaltion on huolehdittava miesten ja naisten samapalkkaisuuden periaatteen soveltamisesta; palkalla tarkoitetaan tavallista perus- tai vähimmäispalkkaa ja muuta korvausta, jonka työntekijä suoraan tai välillisesti saa työnantajaltaan työstä tai tehtävästä rahana tai luontoisetuna,

VANHA TOISINTO

Euroopan yhteisöjen tuomioistuin toteaa asiassa C-262/88 Barber/Royal Exchange Assurance (*) 17 päivänä toukokuuta 1990 antamassaan tuomiossa, että kaikenlaiset työeläkkeet muodostavat osan palkasta perustamissopimuksen 119 artiklan mukaisesti,

kyseisellä tuomiolla, sellaisena kuin se on selvennettyä 14 päivänä joulukuuta 1993 annetussa tuomiossa (asia C-110/91 Moroni) (2) tuomioistuin ottaa selvän kannan perustamissopimuksen 119 artiklan toisiasialliseen soveltamisalaan totemalla, että miesten ja naisten välinen syrjintä ammatillisissa sosiaaliturvajärjestelmissä on kiellettyä yleisesti eikä ainoastaan silloin, kun kyseessä on eläkeiän vahvistaminen tai kun työeläkettä tarjotaan korvaukseksi taloudellisista syistä tapahtuneen palvelussuhteen lakkauttamisesta,

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 119 artiklaa koskevan, Maastrichtissa kahdentoista valtion ja hallituksen päämiehen allekirjoittaman pöytäkirjan mukaisesti, sovellettaessa 119 artiklaa ammatillisen sosiaaliturvajärjestelmän mukaisia etuuksia ei olisi pidettävä palkkana, jos ja siinä määrin kun ne on voitu myöntää 17 päivää toukokuuta 1990 edeltäneille työssäolokausille, lukuun ottamatta työntekijöitä tai heidän edunsaajiaan, jotka ovat ennen tätä päivämäärää panneet vireille oikeusmenettelyn tai jättäneet sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaisen vastaavan valituksen,

asiaassa C-128/93 Fisscher ja asiassa C-57/93 Vroege 28 päivänä syyskuuta 1994 antamissaan tuomioissa (3) tuomioistuin julisti, että Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 119 artiklaa koskevalla pöytäkirjalla, joka on liitteenä sopimuksessa Euroopan unionista, ei ole vaikutusta oikeuteen liittyä ammatilliseen eläkejärjestelmään, jota edelleen säätelee asiassa C-170/84 Bilka-Kaufhaus GmbH/Hartz (4) 13 päivänä toukokuuta 1986 annettu tuomio ja että vaikutusten aikarajoitusta asiassa C-262/88 Barber/Guardian Royal Exchange Assurance Group 17 päivänä toukokuuta 1990 annetun tuomion mukaisesti ei sovelleta oikeuteen liittyä ammatilliseen eläkejärjestelmään,

(*) Kok. 1990, s. I-1889

(2) Kok. 1993, s. I-6591

(3) Kok. 1994, s. I-4541 ja 1994, s. I-4583

(4) Kok. 1986, s. I-1607

VANHA TOISINTO

UUSI TOISINTO

asiassa C-109/91 Ten Oever (*) 6 päivänä lokakuuta 1993 antamassaan tuomiossa sekä asiassa C-110/91 Moroni 14 päivänä joulukuuta 1993 ja asiassa C-152/91 Neath (6) 22 päivänä joulukuuta 1993 antamissaan tuomioissa sekä asiassa C-200/91 Coloroll (?) 28 päivänä syyskuuta 1994 antamassaan tuomiossa tuomioistuim vahvistaa, että asiassa C-262/88 Barber 17 päivänä toukokuuta 1990 annetun tuomion mukaisesti perustamissopimuksen 119 artiklan suoraan vaikutukseen voidaan vedota tasa-arvoisen kohtelun harjoittamiseksi ammatillisissa eläkkeissä ainoastaan sellaisten etuuksien osalta, jotka kuuluvat maksettaviksi 17 päivän toukokuuta 1990 jälkeisiltä työssäolokausilta, jollei niitä työntekijöitä tai näiden edunsaajia, jotka ovat ennen tätä päivämäärää panneet vireille oikeusmenettelyn tai jättäneet sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaisen vastaavan valituksen, koskevasta poikkeuksesta muuta johdu,

asiassa C-109/91 Ten Oever 6 päivänä lokakuuta 1993 ja asiassa C-200/91 Coloroll 28 päivänä syyskuuta 1994 antamissaan tuomioissa tuomioistuim vahvistaa lisäksi, että Barber-tuomion aikarajoitusta sovelletaan jälkeensä jääneille suoritettaviin eläkkeisiin, ja tämän vuoksi tasa-arvoista kohtelua tässä asiassa voidaan vaatia ainoastaan 17 päivän toukokuuta 1990 jälkeisiin työssäolokausiin, jollei niitä henkilöitä, jotka ovat ennen tätä päivämäärää panneet vireille oikeusmenettelyn tai jättäneet sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaisen vastaavan valituksen, koskevasta poikkeuksesta muuta johdu,

asiassa C-152/91 Neath 22 päivänä joulukuuta 1993 ja asiassa C-200/91 Colorell 28 päivänä syyskuuta 1994 antamissaan tuomioissa tuomioistuim täsmentää lisäksi, että mies- ja naispuolisten palkansaajien maksuosuuksien eläkejärjestelmään, joka takaa määritellyn lopullisen etuuden, on oltava saman suuruiset, koska ne kuuluvat perustamissopimuksen 119 artiklan soveltamisalaan, kun taas pääoman mukaan määräytyvien etuuksien järjestelmän nojalla työnantajan maksamien osuuksien epätasa-arvoisuus eri sukupuolen mukaan erilaisten vakuutusmateriaattisten tekijöiden käytön vuoksi ei ole vastoin 119 artiklaa,

(*) Kok. 1993, s. I-4879.

(6) Kok. 1993, s. I-6953.

(?) Kok. 1994, s. I-4389.

Muuttamaton

epätyypillisissä työsuhteissa työskentelevien sulkeminen yritys- tai alakohtaisen sosiaaliturvajärjestelmän ulkopuolelle saattaa epäsuorasti syrjiä naisia,

VANHA TOISINTO

asiassa C-408/92 Smith ja asiassa C-28/93 Van den Akker 28 päivänä syyskuuta 1994 antamissaan tuomioissa (*) tuomioistuin täsmentää, että Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen 119 artiklassa estetään se, että työnantaja, joka toteuttaa Barber-asiassa (C-262/88) 17 päivänä toukokuuta 1990 annetun tuomion mukaiset tarvittavat toimenpiteet, nostaa naisten eläkeiän samalle tasolle miesten kanssa 17 päivän toukokuuta 1990 ja kyseisten toimenpiteiden voimaantulon välisenä aikana täyttyneiden työssäolojaksojen osalta, kun taas kyseisen päivämäärän jälkeen täyttyneiden työssäolojaksojen osalta 119 artiklassa ei estetä tällaista menettelyä; ennen 17 päivää toukokuuta 1990 täyttyneiden työssäolojaksojen osalta yhteisön lainsäädännössä ei ole mitään määräyksiä, jotka oikeuttaisivat takautuvasti naisten etuuksia vähentävät toimenpiteet,

asiassa C-200/91 28 päivänä syyskuuta 1994 antamissaan tuomioissa tuomioistuin täsmentää, että palkansaajien vapaaehtoiseen maksuihin perustuvat täydentävät etuudet eivät kuulu perustamissopimuksen 119 artiklan soveltamisalaan,

miesten ja naisten tasa-arvoisia mahdollisuuksia koskevassa komission kolmannessa keskipitkän aikavälin toimintaohjelmassa [(1991–1995) (*) — KOM(90) 449 lopullinen, 6 päivänä marraskuuta 1990] korostetaan jälleen aihellisten toimenpiteiden toteuttamista asiassa Barber C-262/88 17 päivänä toukokuuta 1990 annetusta tuomiosta johtuvien vaikutusten huomioon ottamiseksi,

tämä tuomio merkitsee väistämättä direktiivin 86/378/ETY⁽¹⁰⁾ tiettyjen säännösten osittaista pätemättömyyttä palkansaajien osalta,

perustamissopimuksen 119 artiklaa sovelletaan sellaisenaan, ja siihen voidaan vedota kansallisissa tuomioistuimissa ja käyttää kaikkia työnantajia vastaan olivatpa nämä yksityisiä henkilöitä tai julkisoikeudellisia oikeushenkilöitä, ja näiden tuomioistuinten tehtävänä on varmistaa niiden oikeuksien suojeleminen, jotka tällä määräyksellä annetaan tuomiovaltaan kuuluville henkilöille, ja

(*) Kok. 1994, s. I-4435 ja Kok. 1994, s. I-4527

(9) EYVL N:o C 142, 31.5.1991, s. 1

(10) EYVL N:o L 225, 12.8.1986, s. 40

UUSI TOISINTO

VANHA TOISINTO

UUSI TOISINTO

oikeudellisen varmuuden saavuttamiseksi on kuitenkin tarpeen muuttaa direktiiviä 86/378/ETY niiden säännösten mukauttamiseksi, joihin Barber-ennakkotapaus vaikuttaa,

ON ANTANUT TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

Muutetaan direktiivi 86/378/ETY seuraavasti:

1. Korvataan 2 artikla seuraavasti:

”2 artikla

1. 'Ammatillisilla sosiaaliturvajärjestelmillä' tarkoitetaan järjestelmiä, joita direktiivi 79/7/ETY ei koske ja joiden tarkoituksena on antaa palkansaajille ja itsenäisille ammatinharjoittajille yrityksessä tai yritysryhmässä, taloudellisen toiminnan alueella tai ammattialalla tai ammattialojen ryhmässä etuudet, jotka täydentävät lakisääteisiin sosiaaliturvajärjestelmiin kuuluvia etuuksia tai korvaavat ne, riippumatta siitä, onko näiden järjestelmien piiriin kuuluminen pakollista tai vapaaehtoista.

2. Tätä direktiiviä ei sovelleta:

- a) itsenäisten ammatinharjoittajien yksittäisiin sopimuksiin;
- b) itsenäisten ammatinharjoittajien järjestelmiin, joissa on vain yksi jäsen;
- c) palkansaajien osalta sellaisiin vakuutus sopimuksiin, joissa työnantaja ei ole osapuolena;
- d) ammatillisten järjestelmien valinnaisiin määräyksiin, joita tarjotaan jäsenille yksittäisesti takaamaan
  - joko lisäetuuksia tai
  - mahdollisuus päättää päivästä, jona itsenäisten ammatinharjoittajien tavalliset etuudet alkavat, tai valita useista etuuksista.”

VANHA TOISINTO

2. Korvataan 3 artikla seuraavasti:

”3 artikla

Tätä direktiiviä sovelletaan työtä tekevään väestöön, mukaan lukien itsenäiset ammatinharjoittajat ja henkilöt, joiden työnteko on keskeytynyt sairauden, synnytyksen, tapaturman tai muunlaisen kuin vapaaehtoisen työttömyyden vuoksi, sekä työnhakijat, sekä eläkkeellä oleviin ja työkyvyttömiin työntekijöihin sekä näiden työntekijöiden edunsaajiin.”

UUSI TOISINTO

2 a) Korvataan 5 artiklan 1 kohta seuraavasti:

”5 artikla

1. Seuraavissa säännöksissä säädetyin edellytyksin tasa-arvoisen kohtelun periaatteella tarkoitetaan, että minkäänlaista sukupuoleen perustuvaa suoraa tai epäsuoraa syrjintää ei saa esiintyä etenkin siviilisäädyn, perheaseman tai työsuhteen epätyypillisen luonteen perusteella eikä varsinkaan, jos kysymyksessä on:

- järjestelmien soveltamisala tai niiden piiriin pääsemisen edellytykset;
- velvollisuus osallistua rahoitukseen tai maksu-
suuksien laskentaperusteet;
- etuuksien laskentaperusteet, aviopuolisosta ja huollettavista johtuvat lisäetuudet mukaan lukien, taikka etuuksiin olevan oikeuden kestoa ja jatkumista koskevat edellytykset.”

3. Korvataan 6 artikla seuraavasti:

”6 artikla

1. Tasa-arvoisen kohtelun periaatteen vastaisiin säännöksiin kuuluvat ne, jotka välittömästi tai välillisesti perustuvat sukupuoleen, etenkin siviilisäätyn tai perheasemaan, ja joilla:

- a) määritellään henkilöt, jotka voivat kuulua ammatillisen järjestelmän piiriin,
- b) säädetään ammatillisen järjestelmän piiriin kuulumisen pakollisuudesta tai vapaaehtoisuudesta,

3. Korvataan 6 artikla seuraavasti:

”6 artikla

1. Tasa-arvoisen kohtelun periaatteen vastaisiin säännöksiin kuuluvat ne, jotka välittömästi tai välillisesti perustuvat sukupuoleen, etenkin siviilisäätyn, perheasemaan tai työsuhteen epätyypilliseen luonteeseen, ja joilla:

Muuttamaton

VANHA TOISINTO

c) vahvistetaan erilaiset, ammatillisen järjestelmän mukaisten etuuksien saamisen edellytyksenä olevat ikää taikka työsuhteen tai jäsenyyden vähimmäiskestoja koskevat säännöt,

d) muissa kuin h ja i alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa vahvistetaan erilaiset säännöt maksuosuuksien suorittamisesta takaisin silloin, kun työntekijä lähtee järjestelmän piiristä ennen kuin hän on täyttänyt ne ehdot, jotka antavat hänelle oikeuden tuleviin pitkäaikaisuuksiin,

e) asetetaan eri sukupuolille erilaiset etuuksien myöntämistä tai rajoittamista koskevat ehdot,

f) vahvistetaan erilaiset eläkeiät,

g) evätään oikeuksien jatkuminen tai saaminen lakisääteisen tai sopimukseen perustuvan ja työnantajan maksaman äitiysloman tai perheasiaan perustuvan loman aikana,

h) asetetaan erilaiset tasot etuuksille muissa kuin sellaisissa tapauksissa, joissa on tarpeen ottaa huomioon sukupuolen mukaan erilaiset vakuutusmaattiset tekijät maksuosuuksien mukaan määritellyissä järjestelmissä,

i) asetetaan erilaiset tasot työntekijöiden maksuosuuksille,

asetetaan erilaiset tasot työnantajan maksuosuuksille, lukuun ottamatta:

— maksuosuuksien mukaan määriteltäviä järjestelmiä, joiden tavoitteena on yhtäläistää tai lähentää maksuosuuksiin perustuvien eläke-etuuksien määrää,

— etuuksien mukaan määriteltäviä järjestelmiä, jotka rahoitetaan pääomalla, jos työnantajan maksosuudet on tarkoitettu varmistamaan määriteltävien etuuksien kattamiseen tarkoitettujen varojen riittävyys,

UUSI TOISINTO

g) evätään oikeuksien jatkuminen tai saaminen lakisääteisen tai sopimukseen perustuvan ja työnantajan maksaman loman aikana;"

Muuttamaton

VANHA TOISINTO

UUSI TOISINTO

j) muissa kuin h ja i alakohdissa tarkoitetuissa tapauksissa asetetaan erilaist ehdot tai vain toiseen sukupuoleen sovellettavat ehdot, jotka koskevat järjestelmän piiristä lähtevällä työntekijällä tuleviin etuuksiin olevan oikeuden takaamista tai jatkamista.

2. Jos tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien etuuksien myöntäminen on järjestelmän johtolinten harkinnassa, niiden on kunnioitettava tasa-arvoisen kohtelun periaatetta.”

4. Korvataan 8 artikla seuraavasti:

”8 artikla

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että tasa-arvoisen kohtelun periaatteen vastaiset itsenäisten ammatinharjoittajien ammatillisia järjestelmiä koskevat säännökset muutetaan 1 päivään tammikuuta 1993 mennessä.

2. Tämän direktiivin estämättä oikeuksiin ja velvoitteisiin, jotka liittyvät isenäisten ammatinharjoittajien ammatillisen järjestelmän jäsenyyteen ennen järjestelmän muuttamista, saadaan edelleen soveltaa ennen sen muuttamista voimassa ollutta järjestelmää koskevia säännöksiä.”

5. Korvataan 9 artikla seuraavasti:

”9 artikla

Itensäisiä ammatinharjoittajia koskevien järjestelmien osalta jäsenvaltiot voivat lykätä tasa-arvoisen kohtelun periaatteen pakollista soveltamista tapauksissa, jotka koskevat:

a) eläkeiän määrittelyä vanhuus- tai työeläkkeen myöntämiseksi sekä tästä muihin etuuksiin mahdollisesti aiheutuvia vaikutuksia:

- siihen asti, kunnes vastaava taso-arvo saavutetaan lakisääteisissä järjestelmissä, taikka
- enintään siihen asti, kunnes direktiivillä säädetään tällaisesta tasa-arvosta,

VANHA TOISINTO

- b) jälkeenjääneille suoritettavia eläkkeitä siihen asti, kunnes direktiivillä säädetään tasa-arvoisen kohtelun periaate tässä suhteessa noudatettavaksi lakisääteisissä sosiaaliturvajärjestelmissä,
- c) edellä 6 artiklan 1 kohdan i alakohdan ensimmäisen alakohdan soveltamista erilaisten vakuutusmatemaattisten tekijöiden huomioon ottamiseksi enintään 13 vuoden ajan tämän direktiivin tiedoksi antamisesta.”

UUSI TOISINTO

5a Lisätään uusi 9 a artikla seuraavasti:

”9a artikla

Tapaukset, joissa miehet ja naiset voivat vaatia joustavaa eläkeikää samoin ehdoin, eivät ole tämän direktiivin vastaisia.”

2 artikla

1. Kaikkien tämän direktiivin palkansaajia koskevien siirtymätoimenpiteiden on käsitettävä kaikki etuudet, jotka on myönnetty 17 päivän toukokuuta 1990 jälkeisiltä työssäolokausilta, ja niitä on sovellettava takautuvasti tästä päivämäärästä, sanotun kuitenkin rajoittamatta niitä työntekijöitä, tai heidän edunsaajiaan koskevia säännöksiä, jotka ovat ennen tätä päivämäärää panneet vireille oikeusmenettelyn tai jättäneet sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaisen vastaavan valituksen. Tässä tapauksessa siirtymätoimenpiteitä olisi sovellettava takautuvasti 8 päivästä huhtikuuta 1976 (tai yhteisöön tämän päivämäärän jälkeen liittyneiden jäsenvaltioiden osalta päivämäärästä, jolloin 119 artiklaa on ryhdytty soveltamaan niiden alueella) ja niiden olisi käsitettävä kaikki tämän päivämäärän jälkeisten työssäolokausien perusteella myönnetty etuudet.

Niiden jäsenvaltioiden osalta, jotka ovat liittyneet Euroopan unioniin 17 päivän toukokuuta 1990 jälkeen, tämä päivämäärä korvataan 1 päivällä tammikuuta 1994.

2. Tämän artiklan ensimmäinen kohta ei vaikuta niihin kansallisiin säännöksiin, jotka koskevat kansallisen lainsäädännön mukaan tehtävien valitusten jättämiseen liittyviä aikarajoja ja joita voidaan käyttää niitä työntekijöitä vastaan, jotka haluavat korostaa oikeuttaan tasa-arvoiseen kohteluun työeläkejärjestelmässä, sillä edellytyksellä, että ne eivät ole vähemmän suotuisia tällaisten valitusten osalta kuin samanlaisten kansallisten valitusten osalta ja että ne eivät käytännössä tee mahdottomaksi yhteisön lainsäädännön soveltamista.

2 artikla

1. Kaikkien tämän direktiivin täytäntöönpanoon liittyvien, palkansaajia koskevien toimenpiteiden on käsitettävä kaikki etuudet, jotka on myönnetty 17 päivän toukokuuta 1990 jälkeisiltä työssäolokausilta tai työnantajan maksamilta lomakausilta, ja niitä on sovellettava takautuvasti tästä päivämäärästä, sanotun kuitenkin rajoittamatta niitä työntekijöitä tai heidän edunsaajiaan koskevia säännöksiä, jotka ovat ennen tätä päivämäärää panneet vireille oikeusmenettelyn tai jättäneet sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaisen vastaavan valituksen. Siinä tapauksessa toimenpiteitä on sovellettava takautuvasti 8 päivästä huhtikuuta 1976 ja niiden on käsitettävä kaikki tämän päivämäärän jälkeisten työssäolokausien tai työnantajan maksamien lomakausien perusteella myönnetty etuudet. Niiden jäsenvaltioiden osalta, jotka ovat liittyneet yhteisöön huhtikuun 8 päivän 1976 jälkeen, kyseinen päivämäärä korvataan sillä päivämäärällä, jona 119 artikla on tullut voimaan kyseisen valtion alueella.

Muuttamaton

VANHA TOISINTO

UUSI TOISINTO

3 artikla

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan vuoden kuluessa tämän direktiivin julkaisemisesta *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niitä virallisesti julkaistaessa niihin on liitettävä viittaus tähän direktiiviin. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on kahden vuoden kuluessa tämän direktiivin voimaantulosta toimitettava komissiolle kaikki tiedot, jotka se tarvitsee voidakseen laatia tämän direktiivin täytäntöönpanosta annettavan kertomuksen.

4 artikla

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

5 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.
